

ÍSOR
ÍSLENSKAR ORKURANNSÓKNIR

Efnasamsetning neysluvatns

Vatnsveita Hafnarfjarðar og Vatnsveita Kópavogs

Daði Þorbjörnsson

Unnið fyrir Heilbrigðiseftirlit Hafnarfjarðar- og Kópavogssvæðis

Greinargerð

ÍSOR-10044

Verknr.: 500133

13.apríl 2010

ÍSLENSKAR ORKURANNSÓKNIR

Reykjavík: Orkugarður, Grensásvegi 9, 108 Rvk. – Sími: 528 1500 – Fax: 528 1699
Akureyri: Rangárvöllum, P.O. Box 30, 602 Ak. – Sími: 528 1500 – Fax: 528 1599
isor@isor.is – www.isor.is

Efnasamsetning neysluvatns.

Vatnsveita Hafnarfjarðar og Vatnsveita Kópavogs

Þriðjudaginn 16. mars 2010 voru að beiðni Heilbrigðiseftirlits Hafnarfjarðar- og Kópavogssvæðis tekin sýni af neysluvatni úr vatnsbólum Vatnsveitu Hafnarfjarðar og Vatnsveitu Kópavogs.

Sýni úr vatnsbólum Vatnsveitu Hafnarfjarðar var tekið úr brunni í Kaldárbotnum en sýni úr vatnsbólum Vatnsveitu Kópavogs var tekið við miðlunartank við Heimsenda.

Rannsóknastofa ÍSOR annaðist mælingar á styrk koldíoxíðs, brennisteinsvetnis, leiðni og sýrustigi. Stærsti hluti greininganna fór fram á rannsóknastofum ALS Scandinavia AB en þær hafa vottun skv. ISO EN 17025.

Greiningarnar innihalda alla þá þætti sem mæla skal þegar gerð er heildarúttekt á efna- og eðlisfræðilegum þáttum neysluvatns skv. viðauka I í reglugerð 536/2001 um neysluvatn, aðra en vínylklóríð, akrýlamíð og epiklórhydín. Niðurstöður greininganna má sjá í töflum 1 og 2. Í töflunum má til viðmiðunar sjá hámarksstyrk ýmissa efna skv. reglugerð 536/2001. Styrkur allra efna er innan hámarksgilda reglugerðarinnar.

Tafla 1. Sýni 2010062 – Kaldárbotnar – Vatnsveita Hafnarfjarðar.
Sýni tekið 16. mars 2010.

Efni	Niðurstöður	Óvissa (±)	MAC*	Eining	Aðferð
Kalsíum (Ca)	4,89	0,59		mg/l	1
Járn (Fe)	0,5	0,5	200	µg/l	1
Magnesíum (Mg)	1,90	0,23	50	mg/l	1
Natríum (Na)	9,39	1,26	200	mg/l	1
Arsen (As)	<0,05		10	µg/l	1
Kadmíum (Cd)	<0,002		5	µg/l	1
Króm (Cr)	0,771	0,138	50	µg/l	1
Kopar (Cu)	<0,1		2000	µg/l	1
Kvikasilfur (Hg)	<0.002		1	µg/l	1
Mangan (Mn)	<0,03		50	µg/l	1
Nikkel (Ni)	<0,05		20	µg/l	1
Blý (Pb)	<0,01		10	µg/l	1
Koldíoxíð (CO ₂)	20,4			mg/l	1
Selen (Se)**	0,202		10	µg/l	1
Kalíum (K)	0,582	0,134	12	mg/l	1
Brennisteinsvetni (H ₂ S)	<0,001			mg/l	1
Kísill (Si)	7,80	1,13		mg/l	1
Ál (Al)	17,7	3,0	200	µg/l	1
Baríum (Ba)	0,0649	0,0167		µg/l	1
Kóbalt (Co)	<0,005			µg/l	1
Mólýbden (Mo)	0,0995	0,0408		µg/l	1
Fosfór (P)	24,0	4,4		µg/l	1
Strontíum (Sr)**	4,27	0,55		µg/l	1
Sink (Zn)	0,885	0,183	5000	µg/l	1
Lykt við 20°C	Engin				2
Grugg	0,14			FNU	3
Litur	<5		20	mgPt/l	4
Leiðni	87		2500	µS/cm	5
pH	8,8		9,5		6
Nitrít	<0.01		0,5	mg/l	7
CODMn	<0,50	0,2		mg/l	8
Ammonium	<0,050		0,5	mg/l	8

Efni	Niðurstöður	Óvissa (±)	MAC*	Eining	Aðferð
Nítrat	<0,50		50	mg/l	8
Flúoríð	<0,20		1,5	mg/l	8
Klóríð	8,44	1,69	250	mg/l	8
Súlfat	2,41	0,48	250	mg/l	8
Brómat	<5,0		10	µg/l	9
CN total	<0,005		0,05	mg/l	10
Bensen	<0,20		1,0	µg/l	11
1,2-díklóretan	<0,750		3,0	µg/l	11
Tetraklóretan	<0,20		10	µg/l	11
Tríklóretan	<0,10		10	µg/l	11
Summa tetra- og tríklóretens	<0,20		10	µg/l	11
Tríklórmetan	<0,30			µg/l	11
Tríbrómmetan	<0,20			µg/l	11
Díbrómklórmetan	<0,10			µg/l	11
Brómdíklórmetan	<0,10			µg/l	11
Summa trihalómetans	<0,35		100	µg/l	11
^bens(b)flúoranten	<0,0040			µg/l	12
^bens(k)flúoranten	<0,0020			µg/l	12
^bens(a)pyren	<0,0020		0,010	µg/l	12
benso(ghi)perylene	<0,0030			µg/l	12
^indeno(123cd)pyren	<0,0030			µg/l	12
Summa 4 PAH	<0,0060		0,10	µg/l	12
Aldrín	<0,0050		0,030	µg/l	13
Díeldrín	<0,010		0,030	µg/l	13
Heptaklór	<0,010		0,030	µg/l	13
Cis-heptaklórepoxíð	<0,010		0,030	µg/l	13
Trans-heptaklórepoxíð	<0,010		0,030	µg/l	13

*MAC stendur fyrir „Max. Admissible Concentration“ eða hámarksstyrk skv. reglugerð 536/2001 og tilsvareandi evrópskum reglugerðum.

**Greint með aðferð sem ekki hefur hlotið viðurkenningu.

Tafla 2. Sýni 2010063 – Heimsendi – Vatnsveita Kópavogs.
Sýni tekið 16. mars 2010.

Efni	Niðurstöður	Óvissa (±)	MAC*	Eining	Aðferð
Kalsíum (Ca)	4,95	0,59		mg/l	1
Járn (Fe)	<0,4		200	µg/l	1
Magnesíum (Mg)	0,946	0,118	50	mg/l	1
Natríum (Na)	8,98	1,21	200	mg/l	1
Arsen (As)	<0,05		10	µg/l	1
Kadmíum (Cd)	<0,002		5	µg/l	1
Króm (Cr)	0,752	0,133	50	µg/l	1
Kopar (Cu)	<0,1		2000	µg/l	1
Kvikasilfur (Hg)	<0.002		1	µg/l	1
Mangan (Mn)	<0,03		50	µg/l	1
Nikkel (Ni)	<0,05		20	µg/l	1
Blý (Pb)	<0,01		10	µg/l	1
Koldíoxíð (CO ₂)	15,8			mg/l	
Selen (Se)**	0,127		10	µg/l	1
Kalíum (K)	0,461	0,129	12	mg/l	1
Brennisteinsvetni (H ₂ S)	0			mg/l	1
Kísill (Si)	7,86	1,14		mg/l	1
Ál (Al)	18,8	3,2	200	µg/l	1
Baríum (Ba)	0,0698	0,0181		µg/l	1
Kóbalt (Co)	<0,005			µg/l	1
Mólýbden (Mo)	0,0772	0,0396		µg/l	1
Fosfór (P)	18,4	3,4		µg/l	1
Strontíum (Sr)**	3,34	0,45		µg/l	1
Sink (Zn)	<0,2		5000	µg/l	1
Lykt við 20°C	Engin				2
Grugg	0,23			FNU	3
Litur	<5		20	mgPt/l	4
Leiðni	78		2500	µS/cm	5
pH	8,9		9,5		6
Nitrít	<0.01		0,5	mg/l	7
CODMn	<0,50	0,2		mg/l	8
Ammonium	<0,050		0,5	mg/l	8

Efni	Niðurstöður	Óvissa (±)	MAC*	Eining	Aðferð
Nítrat	<0,50		50	mg/l	8
Flúoríð	<0,20		1,5	mg/l	8
Klóríð	7,93	1,59	250	mg/l	8
Súlfat	1,49	0,30	250	mg/l	8
Brómat	<5,0		10	µg/l	9
CN total	<0,005		0,05	mg/l	10
Bensen	<0,20		1,0	µg/l	11
1,2-díklóretan	<0,750		3,0	µg/l	11
Tetraklóreten	<0,20		10	µg/l	11
Triklóreten	<0,10		10	µg/l	11
Summa tetra- og Triklóretens	<0,20		10	µg/l	11
Triklórmetan	<0,30			µg/l	11
Tribrómmetan	<0,20			µg/l	11
Díbrómklórmetan	<0,10			µg/l	11
Brómdíklórmetan	<0,10			µg/l	11
Summa trihalómetans	<0,35		100	µg/l	11
^bens(b)flúoranten	<0,0040			µg/l	12
^bens(k)flúoranten	<0,0020			µg/l	12
^bens(a)pyren	<0,0020		0,010	µg/l	12
benso(ghi)perylene	<0,0030			µg/l	12
^indeno(123cd)pyren	<0,0030			µg/l	12
Summa 4 PAH	<0,0060		0,10	µg/l	12
Aldrín	<0,0050		0,030	µg/l	13
Díeldrín	<0,010		0,030	µg/l	13
Heptaklór	<0,010		0,030	µg/l	13
Cis-heptaklórepoxíð	<0,010		0,030	µg/l	13
Trans-heptaklórepoxíð	<0,010		0,030	µg/l	13

*MAC stendur fyrir „Max. Admissible Concentration“ eða hámarksstyrk skv. reglugerð 536/2001 og tilsvarendi evrópskum reglugerðum.

**Greint með aðferð sem ekki hefur hlotið viðurkenningu.

Tafla 3. Geiningaraðferðir.

	Aðferð
1	Ákvörðun málma án uppleysingar. Greiningarnar voru gerðar í samræmi við EPA-aðferðir 200.7 (ICP-AES) og 200.8 (ICP-SFMS).
2	Ákvörðun lyktar í samræmi við SLV 90-01-01. Lykt ákvörðuð við 20°C.
3	Grugg ákvarðað í samræmi við SS EN ISO 7027. Grugg er ákvarðað með ljósmælingu, þar sem ljósdreifni er mæld við skilgreindar aðstæður. Óvissa í mælingum (k=2): Hreint vatn: ±14% við 0,5 FNU og ±11% við 100 FNU
4	Litur ákvarðaður í samræmi við SS-EN ISO 7887:1988-4
5	Leiðni ákvörðuð í samræmi við SS-EN 27888, útgáfu 1 Bein ákvörðun rafleiðni við 25°C Óvissa (k=2): Hreint vatn: ±9% við 14,7 mS/m og ±6% við 1290 mS/m
6	pH ákvarðað við í samræmi við SS 028122, útgáfu 2 pH við 25°C er ákvarðað með pH-mæli og hitastigsleiðréttingu Óvissa (k=2): Hreint vatn: ±0,14 við pH 6,87
7	Ákvörðun NO ₂ -N í samræmi við SS-EN ISO 13395-1 (FIA)
8	Ákvörðun á COD _{Mn} í samræmi við aðferð CSN EN ISO 8467. Ammóníum ákvarðað með ljósgkeypnimælingu í samræmi við aðferð CSN ISO

	11732. Ákvörðun á nítрати, flúoríði, klóríði og súlfati með jónaásogi (ion chromatography) í samræmi við aðferð CSN ISO 10304-1. Síun gruggsýna eru innifalin í aðferð við greiningu á ammóníum, nítрати, flúoríði, klóríði og súlfati.
9	Ákvörðun á brómati með jónaásogi
10	Ákvörðun á heildar sýaníði í samræmi við CSN ISO 6703-1
11	Ákvörðun á rokgyörnum lífrænum efnum í samræmi við SLVFS 2001:30.
12	Ákvörðun á PAH, 5 efni, í samræmi við SLVFS 2001:30
13	Ákvörðun á klóruðum varnarefnum í samræmi við SLVFS 2001:30